

Enskild motion

Motion till riksdagen: 2014/15:1040

av Richard Jomshof och Sven-Olof Sällström (SD)

Uppföljning och anställningsbarhet efter högre utbildning

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att sända tydliga direktiv till Högskoleverket om att följa upp hur lärosätena klarar av att utforma utbildningarna så att högskolestudenters anställningsbarhet efter avslutad utbildning säkerställs.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att sända tydliga direktiv till Högskoleverket om att följa upp hur lärosätena klarar av att samarbeta och föra dialog med det omgivande samhället och presumtiva arbetsgivare i syfte att öka anställningsbarheten hos studenterna efter avslutad utbildning.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att förtydliga 1 kap. 2 § högskolelagen om att lärosätena har skyldighet att fortlöpande följa upp examinerade studenter avseende hur de upplevt sin utbildning och dess lämplighet för arbetsmarknaden samt vilken framgång de rönt på arbetsmarknaden efter avslutad utbildning.

Motivering

Frågan om anställningsbarhet för studenter som genomgår en utbildning på högskola eller universitet är mycket viktig, då högskoleutbildningens kvalitet och effektivitet är oerhört viktig för Sveriges fortsatta välstånd och konkurrenskraft internationellt sett.

För att kunna bedöma de examinerade studenternas framgång på arbetsmarknaden efter avslutade studier krävs en ordentlig uppföljning av lärosätena och deras studenter. Enligt Riksrevisionens rapport Studenternas anställningsbarhet – regeringens och

högskolans insatser (RiR 2009:28), finns det betydande brister i vissa lärosätens anpassning till aktuell arbetsmarknad och dess behov, men också i den uppföljning man bedriver. Riksrevisionen skriver följande på sidan elva i den ovan nämnda rapporten:

”Universitet och högskolor bör utveckla uppföljningen av sina insatser för att främja studenternas anställningsbarhet. Uppföljningen bör avse såväl vad lärosätet gör för att främja studenternas anställningsbarhet som vad tidigare studenter anser om sin utbildning och den förberedelse de har fått inför arbetslivet.”

Man skriver vidare:

”Universitet och högskolor bör säkerställa att det för samtliga utbildningsprogram övervägs hur arbetsmarknadsrelevans och arbetslivsanknytning ska beaktas i utbildningen.”

I 1 kap. 2 § högskolelagen står följande att läsa:

”I högskolornas uppgift ska ingå att samverka med det omgivande samhället och informera om sin verksamhet samt verka för att forskningsresultat tillkomna vid högskolan kommer till nytta. Lag (2009:45).”

Enligt Riksrevisionens rapport RiR 2009:28 följs dock inte denna paragraf på ett tillfredsställande sätt, samtidigt som man menar att utrymmet för enskilda tolkningar är för stort.

Det är dock inte bara Riksrevisionen som pekar på brister vad gäller högre utbildningars och kursers relevans för arbetsmarknaden. Undersökningar genomförda av Svenskt Näringsliv och Sveriges Ingenjörer bekräftar de brister Riksrevisionen belyser i sin rapport. I Riksrevisionens rapport RiR 2009:28 står bland annat följande att läsa på sidan 21:

”Sveriges Ingenjörer har genomfört en undersökning som visar att många yrkesverksamma är missnöjda med den arbetslivsanknytning som de hade i sin utbildning och efterfrågar ökade möjligheter till praktik, karriärvägledning och kontakter med företag och näringsliv. Endast tre av tio har efter examen blivit kontaktade av sitt tidigare lärosäte i uppföljningssyfte. [...] Svenskt Näringsliv efterlyser bättre samverkan mellan den högre utbildningen och arbetslivet för att komma till rätta med matchningsproblemen på arbetsmarknaden mellan utbud och efterfrågan. Den granskning som Svenskt Näringsliv har gjort av tolv huvudämnen inom högre utbildning visar att det finns stora skillnader i samverkan både på lärosätes- och utbildningsnivå och ett starkt samband mellan vilken placering utbildningsmiljön får i

den ranking som Svenskt Näringsliv har gjort och vilken uppfattning studenterna har om kontakten med arbetslivet under utbildningen.”

Förtydliga högskolelagen och ge Högskoleverket direktiv om utbildningars arbetsmarknadsrelevans

För att säkerställa att relevanta utvärderingar görs fortlöpande, vill vi att en passus införs i högskolelagen där det framgår att lärosätena har en skyldighet att fortlöpande följa upp examinerade studenter avseende hur de upplevt sin utbildning och dess lämplighet för arbetsmarknaden, samt vilken framgång som de rönt på arbetsmarknaden efter avslutad utbildning.

Vi föreslår följande ändring i 1 kap. 2 § högskolelagen:

Nuvarande lydelse	Föreslagen lydelse
I högskolornas uppgift ska ingå att samverka med det omgivande samhället och informera om sin verksamhet samt verka för att forskningsresultat tillkomna vid högskolan kommer till nytta. Lag (2009:45).	I högskolornas uppgift ska ingå att samverka med det omgivande samhället, följa upp examinerade studenters upplevelse av utbildningen och deras framgång på arbetsmarknaden, samt informera om sin verksamhet och verka för att forskningsresultat tillkomna vid högskolan kommer till nytta. Lag (2009:45).

Vidare vill vi att regeringen ska sända tydliga direktiv till Högskoleverket att följa upp hur lärosätena klarar av att utforma utbildningarna i syfte att säkerställa studenternas anställningsbarhet efter avslutad utbildning, samt hur lärosätena klarar av att samarbeta och föra dialog med det omgivande samhället och presumtiva arbetsgivare i syfte att öka anställningsbarheten hos studenterna efter avslutad utbildning.

Richard Jomshof (SD)

Sven-Olof Sällström (SD)